

Overdag jagende Kerkuil *Tyto Alba*

Tijdens een excursie op 17 maart 2002 staken wij bij Eembrugge (Utrecht) de Eem over en reden langs de Oostzijde van de rivier in de richting van Eemdijk. Ten oosten van deze weg ligt de Bikkerspolder. De lucht was bewolkt, de wind zwak en de temperatuur circa 13° C. Na enkele honderden meters bemerkten wij om 11.15 uur, zittend op een weilandpaaltje direct bij de weg en aan de overkant van een sloot een Kerkuil; die wij gedurende twintig minuten op afstanden van vijf tot veertig meter zeer goed konden waarnemen. De Kerkuil keek om zich heen en dook vervolgens in het hoge gras van de wegberm. Wij konden niet waarnemen of de vogel daar een prooi sloeg, maar éénmaal, enige minuten later, zagen wij dat deze aan een voor ons onzichtbare prooi trok en iets opat. De vogel vloog vervolgens herhaalde malen naar andere paaltjes om vanaf die zitplaatsen te jagen. Af en toe vloog hij ook laag jagend boven het weiland (een tot drie meter boven het maaiveld), waarbij hij soms even bad. De vogel vloog goed en het verenkleed was geheel gaaf.

In de Nederlandse ornithologische literatuur hebben wij slechts uiterst schaars informatie aangetroffen over Kerkuilen, die overdag jagen, in tegenstelling tot Schotland en Engeland, waar dit gedrag wel is gesignaleerd (Bunn 1972, Bunn et al. 1982, Tunnicliffe 1981). De Bruijn (1979) kon tijdens de sneeuwperiode in februari 1969 nabij Pietersburen (Groningen) rond het middaguur, bij iets mistig weer, bijna een uur lang een Kerkuil op jacht gadeslaan. In het boek van Tunnicliffe *Sketches of Birdlife* (1981) wordt bij de schetsen genummerd 65-Barn Owl *Tyto alba*, Brereton, January 7th (? year) door de kunstenaar vermeld: 'Barn Owl hunting and making its kill in the field below the drive at Brereton Church Gate. Hunting in a good light at 2 pm to 2.30 (no sunlight)'. Bij schetsen nummer 71 schrijft Tunnicliffe: 'Barn Owl hunting in bright afternoon sunlight ... (Llyn Llywenan, January 24th 1956)'. Bij schetsen nummer 75, Barn Owl *Tyto alba* and Magpie *Pica pica*, Llanfaelog, February 13th 1957, wordt vermeld: 'Barn Owl flying and

hunting at noon. Came to rest on a wall ...'. Taylor (1994) vermeldt (bladzijden 47 en 48): 'Throughout most of its range, the barn owl seems to be mainly or entirely nocturnal. The absence of day-time hunting has been noted from direct observation and by the use of radio-telemetry in North-America, Africa, Malaysia and Australia. Populations in northern Europe seem to be the only exceptions, although there may be other unreported examples. In Scotland and the north of England, barn owls quite normally hunt during the day as well as at night both in summer and winter'. König et al. (1999) vermelden (bladzijde 195): 'Although often strictly nocturnal, it is not uncommon for this species to emerge at dusk or to be active at dawn, and it is occasionally seen in flight during full daylight'. Mebs & Scherzinger (2000) vermelden (bladzijde 120): 'Beobachtungen zur Tagesaktivität, wie Zug an der Küste, Wechsel des Tagesverstecks oder Beutefang sind meist auf Sonderstellungen oder Störungen zurückzuführen'. Roulin (2002) vermeldt: 'British owls differ in several respects from those on the continent. They more frequently breed in trees, hunt during the day, produce fewer second broods (that are also smaller than first broods), their clutch size decreases instead of increases with season, and site/mate fidelity is greater'. Het is mogelijk, dat 'onze' Kerkuil wegens voedselgebrek overdag op pad moest, aangezien het jaar 2002 een voedselarm jaar was, waarbij meerdere muizensoorten een dal beleefden (Bijlsma 2003).

■ H. Nuijen, van Hogendorplaan 10, 1215 EH Hilversum.

LITERATUUR:

- Bijlsma, R.G. (2003):** Trends en broedresultaten van roofvogels in Nederland in 2002. *De Takkeling* 11 (1): 7.
Bruijn, O. de (1979): Voedseloecologie van de Kerkuil *Tyto alba* in Nederland. *Limosa* 52 (3/4)
Bruijn, O. de (1994): Population ecology and conservation of the Barn Owl *Tyto alba* in farmland habitats in Liemers and Achterhoek (The Netherlands). *Ardea* 82 (1).
Bunn, D.S. (1972): Regular daylight hunting by Barn Owls. *British Birds* 65.
Bunn, D.S., A.B. Warburton & R.D.S. Wilson (1982): *The Barn Owl*. T. & A.D. Poyser, Calton.

Jong, J. de (1983): De Kerkuil. Kosmos, Utrecht.
König, C., F. Weick & J.-H. Becking (1999): Owls. A Guide to the Owls of the World. Pica Press, Mountfield.
Martín, G. (1990): Birds by Night. T. & A.D. Poyser, London.
Mehs, Th. & W. Scherzinger (2000): Die Eulen Europas. Biologie, Kennzeichen, Bestände. Franckh-Kosmos Verlag, Stuttgart.
Mikkola, H. (1983): Owls of Europe. T. & A.D. Poyser, Calton.
Roulin, A. (2002): Tyto alba Barn Owl. In: BWP Update 4(2).

Shawyer, C. (1987): The Barn Owl in the British Isles. Its Past, Present and Future. The Hawk Trust, London.
Shawyer, C. (1998): The Barn Owl. Arlequin Press, Chelmsford.
Taylor, I. (1994): Barn Owls. Predator-prey relationships and conservation. Cambridge U.P., Cambridge.
Tunnicliffe, C.F. (1981): Sketches of Bird Life. Introd. and commentary by Robert Gillmor. Victor Gollancz, London.
Voous, K.H. (1988): Owls of the Northern Hemisphere. Collins, London.

Noordse Stormvogel, Noordzee, 21 september 2003.
Foto: E. Winkel.

Veldwaarnemingen CCXXXIX

Grauwe Pijlstormvogel

21-9-2003 5 Noordzee, bij Ameland. E. Winkel.

Noordse Stormvogel

21-9-2003 3 Noordzee, bij Ameland. E. Winkel.

Vaal Stormvogeltje

21-9-2003 1 Noordzee, bij Ameland. E. Winkel.

Jan van Gent

21-9-2003 10 Noordzee, bij Ameland. E. Winkel.

Kwak

26-8-2003 1 Bovenlanden, langs de Kromme Mijdrecht, Zevenhoven. G. Hiemstra.

Kleine Zilverreiger

11-8-2003 2 Mokbaai, Texel. G. Strang.

31-8-2003 27 Westerplas, Schiermonnikoog. P.J. de Boer.

7-9-2003 2 Grote Wielen, Leeuwarden. P.J. de Boer.

18-9-2003 1 Polder Oude Bildtpollen, Het Bildt, Sint-Annaparochie, P.J. de Boer.

Grote Zilverreiger

8-8-2003 4 Piaam, Makkum. E.W.F. Brandenburg.

Purperreiger

16-8-2003 8 Polder Demmerik, Vinkeveen. G. Hiemstra.

27-8-2003 1 Grote Wielen, Leeuwarden. P.J. de Boer.

Zwarte Ooievaar

7-9-2003 6 De Banen, Nederweert. H. Verstappen.

7-9-2003 1 De Krang, Weert. H. Verstappen.

Indische Gans

4-8-2003 4 Workumerwaard, Workum. E.W.F. Brandenburg.

16-8-2003 5 Workumerwaard, Workum. P.J. de Boer.

3-9-2003 11 Workumerwaard, Workum. P.J. de Boer.

Casarca

16-8-2003 3 Makkumer Zuidwaard, Makkum. P.J. de Boer.

3-9-2003 5 Workumerwaard, Workum. P.J. de Boer.

Krooneend

20-8-2003 11 Zuidwaard, Makkum. In eclipskleed. E.W.F. Brandenburg.

Nonnetje

6-7-2003 1 Dijkvaart Cornwerd, Makkum, E.W.F. Brandenburg.

Rode Wouw

17-7-2003 1 Den Elterweg, Vierakker, Baak. G. Strang.

Grauwe Pijlstormvogel, Noordzee, 21 september 2003.
Foto: E. Winkel.

Bairds Strandloper, De Cocksdoorp, Texel, 8 sept. 2003.
Foto: J. van 't Hof.

Slangenarend

14-6-2003 2 Fochteloërveen, Assen.
E.W.F. Brandenburg.

Blauwe Kiekendief

4-8-2003 1 Makkumer Zuidwaard, Makkum.
E.W.F. Brandenburg.

Havik

2-10-2003 1 Meeuwenduinen, Nieuw-Haamstede.
Juveniel exemplaar. P. Bauwens.

Patrijs

14-6-2003 1 Ruinen, richting Ansen, Hoogeveen.
E.W.F. Brandenburg.

Porseleinhoen

2-8-2003 2 Lauwersmeer, Groningen.
P.J. de Boer.

Kraanvogel

15-8-2003 3 Deventer. E. Winkel.

Bairds Strandloper

8-8-2003 1 Wad bij De Cocksdoorp, Texel.
J. van 't Hof.

Poelruiter

21-8-2003 1 Makkumer Zuidwaard, Makkum.
Juveniel exemplaar.
E.W.F. Brandenburg.

Witgat

16-8-2003 1 Hoge Land van Vollenhoven,
Vollenhoven. W. Temmink.

Witgat bij Hogeland van Vollenhove, 16 augustus 2003.
Foto: Wim Temmink.

Grote Jager, Noordzee, 21 september 2003.
Foto: E. Winkel.

7-9-2003 2 Grote Wielen, Leeuwarden.
P.J. de Boer.

Bosruiter

17-7-2003 2 Lauwersmeer, Groningen.
P.J. de Boer.

2-8-2003 4 Lauwersmeer, Groningen.
P.J. de Boer.

15-8-2003 1 Dijkmanshuizen, Texel. G. Strang.

7-9-2003 1 Grote Wielen, Leeuwarden.
P.J. de Boer.

Grauwe Franjepoot

28-8-2003 1 Paesens, Dongeradeel.
P.J. de Boer.

Kleine Jager

21-9-2003 2 Noordzee, bij Ameland. E. Winkel.

Grote Jager

21-9-2003 10 Noordzee, bij Ameland. E. Winkel.

Vorkstaartmeeuw

21-9-2003 1 Noordzee, bij Ameland. E. Winkel.

Drieteenmeeuw

21-9-2003 5 Noordzee, bij Ameland. E. Winkel.

Steenuil

7-7-2003 1 Grauwe Kat, Arum, Wûnseradiel.
E.W.F. Brandenburg.

7-7-2003 1 Allingawier, Makkum.
E.W.F. Brandenburg.

Roodkopkluwvier, A.W. Duinen, Vogelenzang,
7 juli 2003. Foto: J. van 't Hof.

Vorkstaartmeeuw, Noordzee, 21 september 2003.
Foto: E. Winkel.

Velduil

16-8-2003 1 Oosterend, Texel. G. Strang.

IJsvogel

27-9-2003 1 Slondeplas, Eldrik, Laag-Keppel.
G. Strang.

28-9-2003 1 Wanneperveen. R. Schut.

Grote Gele Kwikstaart

29-6-2003 2 Landgoed Singraven, Denekamp.
E.W.F. Brandenburg.

Roodkopkluwier

7-7-2003 1 Amsterdam Waterleidingduinen.
J. van 't Hof.

Kleine Jager, Noordzee, 21 september 2003.
Foto: E. Winkel.

Notenkraker

2-10-2003 1 Nieuw Dijk, Loil, Didam.
J. Weustink.

Raaf

24-9-2003 1 Meppel. R. Schut.

Ortolaan

24-8-2003 1 Broeklanden, ten westen van Emmen,
Emmen. H. Stel.

Waarnemingen kunnen worden gestuurd naar de redactie van *het Vogeljaar* of naar G. Strang, Haverdreef 55, 7006 LH Doetinchem. Indien mogelijk per e-mail: gerbert.strang@hetnet.nl. Zie voor de geldende criteria *het Vogeljaar* 51 (4).